

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บและการประมาณการรายได้ภาษีสรรพากร ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง นอกจากจะพิจารณาได้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้จริงกับประมาณการรายได้ภาษีสรรพากรที่กรมสรรพากรกำหนดไว้แล้ว ยังสามารถพิจารณาได้จากสัดส่วนภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้จริงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) สัดส่วนภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้จริงต่อผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรของกรมสรรพากร สัดส่วนภาษีสรรพากรที่จัดเก็บได้จริงต่ออัตรากำลึงเข้าหน้าที่และต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ รวมทั้งทำการวิเคราะห์การประมาณการรายได้ภาษีสรรพากรที่กรมสรรพากรกำหนดให้แต่ละพื้นที่ใช้เป็นเป้าหมายในการจัดเก็บ โดยทำการเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับภาวะเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่ ซึ่งผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพากรมีดังนี้

4.1 ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรรวมเมื่อเปรียบเทียบกับประมาณการ

จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรรวมเมื่อเปรียบเทียบกับประมาณการ จากค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษี(E) จากตารางที่ 4.1 และแผนภูมิที่ 4.1 พบว่า ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ 2540 - 2544 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง จัดเก็บภาษีสรรพากรรวมได้ต่ำกว่าประมาณ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 0.95, 0.87, 0.86, 0.76 และ 0.94 ตามลำดับ แสดงว่าประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรรวมต่ำกว่าปกติ แต่ในปีงบประมาณ 2538-2539 ก่อนที่จะประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ และในปีงบประมาณ 2545-2547 หลังจากนำระบบกำกับดูแลผู้เสียภาษีเป็นรายผู้ประกอบการมาใช้ สามารถจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 1.03, 1.23, 1.05, 1.09 และ 1.07 ตามลำดับ แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับที่สูงกว่าปกติ

จะเห็นว่า ปีงบประมาณที่มีประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพากรรวมเมื่อเปรียบเทียบกับประมาณการคือ ปีงบประมาณ 2538-2539 และ 2545-2547 แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่ศึกษาจะพบว่าค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.99 แสดงว่าประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพากรรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ

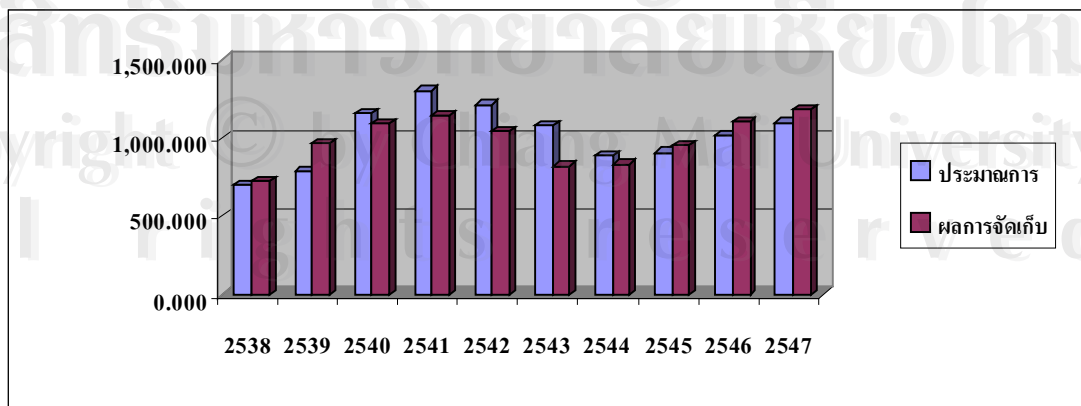
ตารางที่ 4.1 ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรรวม เปรียบเทียบกับประมาณการ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

หน่วย:ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ประมาณการ ($\hat{T}$)	ผลจัดเก็บ (T)	ค่าดัชนีความพยายาม (E) = (T)/($\hat{T}$)
2538	698.661	722.340	1.03
2539	786.640	964.313	1.23
2540	1,157.000	1,094.129	0.95
2541	1,307.048	1,143.328	0.87
2542	1,216.356	1,047.564	0.86
2543	1,084.740	821.190	0.76
2544	887.902	834.310	0.94
2545	908.536	958.073	1.05
2546	1,013.980	1,108.508	1.09
2547	1,102.509	1,184.855	1.07
Mean =			0.99

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรรวมเปรียบเทียบกับประมาณการ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.1

4.1.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จากการพิจารณาตามตารางที่ 4.2 และแผนภูมิที่ 4.2 พบว่าในช่วงระหว่างปีงบประมาณ 2540 - 2545 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางมีผลการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่ำกว่าประมาณการ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 0.98, 0.93, 0.81, 0.75, 0.96 และ 0.97 ตามลำดับ แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่ำกว่าปกติ แต่ในปีงบประมาณ 2539, 2546 และ 2547 สามารถจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 1.33, 1.03 และ 1.12 ตามลำดับ แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับที่สูงกว่าปกติ สำหรับปีงบประมาณ 2538 นั้นจัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการ แต่มีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 1.00 แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการจัดเก็บอยู่ในระดับปกติ

ดังนั้น ปีงบประมาณที่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเมื่อเปรียบเทียบกับประมาณการคือ ปีงบประมาณ 2538, 2539, 2546 และ 2547 และจะเห็นว่าในปีงบประมาณ 2540-2545 นั้นพบว่ามีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีใกล้เคียง 1 ทุกปียกเว้นปีงบประมาณ 2542 และ 2543 ที่มีประสิทธิภาพการจัดเก็บค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการยกเว้นเงินได้สุทธิสำหรับบุคคลธรรมดา รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง การชะลอการปล่อยสินเชื่อ จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ โดยมีค่าดัชนีความพยายามเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.99 เท่านั้น

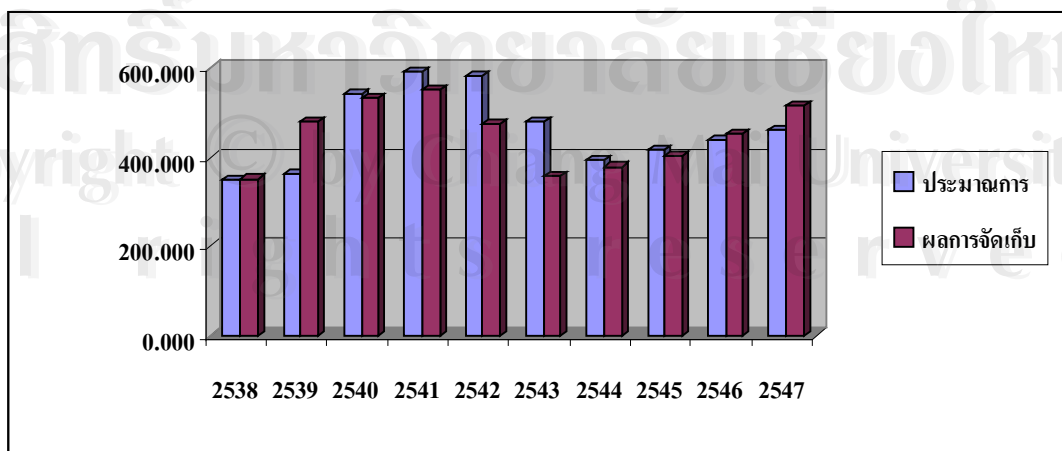
ตารางที่ 4.2 ผลการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เปรียบเทียบกับประมาณการ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

หน่วย:ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ประมาณการ ($\hat{T}$)	ผลจัดเก็บ (T)	ค่าดัชนีความพยายาม (E) = (T)/($\hat{T}$)
2538	349.950	351.552	1.00
2539	362.140	481.504	1.33
2540	544.500	534.542	0.98
2541	590.830	552.403	0.93
2542	584.471	475.249	0.81
2543	481.254	359.205	0.75
2544	394.381	378.409	0.96
2545	415.291	402.013	0.97
2546	439.118	454.056	1.03
2547	461.580	515.554	1.12
Mean =			0.99

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.2 แสดงผลการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เปรียบเทียบกับประมาณการ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.2

4.1.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

จากการพิจารณาตามตารางที่ 4.3 และแผนภูมิที่ 4.3 พบว่าในปีงบประมาณ 2540-2541 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำกว่าประมาณการ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 0.86 และ 0.65 แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำกว่าปกติ แต่ในปีงบประมาณ 2538-2539, 2542-2547 สามารถจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 1.01, 1.15, 1.04, 1.01, 1.02, 1.11, 1.08 และ 1.05 ตามลำดับ แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับที่สูงกว่าปกติ ดังนั้น จะเห็นว่าประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเปรียบเทียบกับประมาณการพบว่ามีประสิทธิภาพทุกปีงบประมาณ ยกเว้นปีงบประมาณ 2540 และ 2541 เท่านั้น ที่มีประสิทธิภาพการจัดเก็บในระดับต่ำกว่าปกติ ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาอยู่ในระดับปกติ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.00

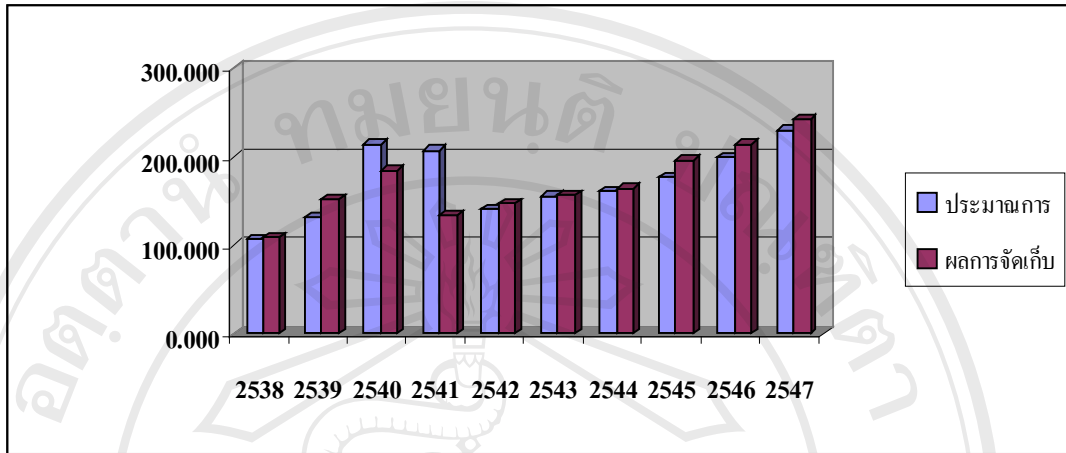
ตารางที่ 4.3 ผลการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล เปรียบเทียบกับประมาณการ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ประมาณการ (T)	ผลจัดเก็บ (T)	ค่าดัชนีความพยายาม (E) = (T)/(T)
2538	107.560	108.864	1.01
2539	132.510	152.300	1.15
2540	214.700	185.253	0.86
2541	207.659	134.692	0.65
2542	141.335	147.419	1.04
2543	155.657	157.434	1.01
2544	161.053	164.904	1.02
2545	176.893	196.513	1.11
2546	199.015	214.597	1.08
2547	230.145	241.994	1.05
		Mean =	1.00

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.3 แสดงผลการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล เปรียบเทียบกับประมาณการ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.3

4.1.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

เมื่อพิจารณาผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเปรียบเทียบกับประมาณการตามตารางที่ 4.4 และแผนภูมิที่ 4.4 จะพบว่า ในช่วงปีงบประมาณ 2538, 2539, 2545 และ 2546 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สามารถจัดเก็บภาษีได้สูงกว่าประมาณ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บเท่ากับ 1.03, 1.06, 1.16 และ 1.19 ตามลำดับ แสดงว่าเป็นปีที่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บในระดับที่สูงกว่าปกติ ในส่วนผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปีงบประมาณ 2540-2544 และ 2547 จัดเก็บภาษีได้ต่ำกว่าประมาณการ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บอยู่ที่ 0.91, 0.97, 0.89, 0.73, 0.88 และ 0.99 ตามลำดับ แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บที่อยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ

จะเห็นได้ว่า ปีงบประมาณที่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อเทียบกับประมาณการจะเป็นช่วงปีงบประมาณ 2538 และ 2539 เพราะตั้งแต่มีการนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาบังคับใช้จนถึงก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในระบบของไทย ช่วงนี้การจัดเก็บภาษีจึงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และช่วงตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540 ภายหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจแล้วทำให้ภาวะเศรษฐกิจเกิดการชะงักงัน เศรษฐกิจเริ่มถดถอย ทำให้การจัดเก็บภาษีอยู่ในลักษณะถดถอยเช่นกัน จึงทำให้ประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่ทำการศึกษายู่ในระดับปกติต่ำกว่าปกติ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.98 เท่านั้น

ตารางที่ 4.4 ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เปรียบเทียบกับประมาณการ

ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

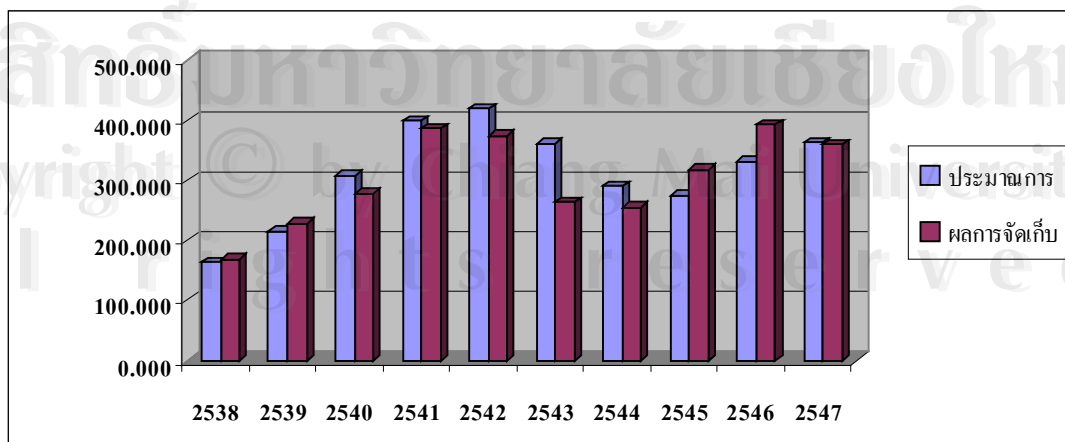
หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ประมาณการ (T)	ผลจัดเก็บ (T)	ค่าดัชนีความพยายาม (E) = (T)/(T)
2538	164.390	169.441	1.03
2539	214.950	228.353	1.06
2540	307.655	278.829	0.91
2541	399.540	385.745	0.97
2542	419.834	375.089	0.89
2543	361.835	262.546	0.73
2544	289.572	254.687	0.88
2545	275.019	318.730	1.16
2546	331.291	392.925	1.19
2547	362.713	360.116	0.99
Mean =			0.98

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.4 แสดงผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เปรียบเทียบกับประมาณการ

ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.4

4.1.4 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.5 และแผนภูมิที่ 4.5 พบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2541 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางสามารถจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะได้มากกว่าช่วงปีงบประมาณ 2542-2547 ซึ่งเป็นผลจากการเกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540-2543 และในปี 2542 ได้มีการโอนสิทธิการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะให้กรมที่ดินเป็นผู้จัดเก็บและนำส่งแทนกรมสรรพากร รวมทั้งตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมารัฐบาลได้มีมาตรการกระตุ้นภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีจากร้อยละ 3.3 (รวมภาษีท้องถิ่น) เหลือเพียงอัตราร้อยละ 0.11 (รวมภาษีท้องถิ่น) ทำให้ผลการจัดเก็บภาษีลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะในปีงบประมาณ 2540-2546 จัดเก็บภาษีได้ต่ำกว่าประมาณการ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บอยู่ที่ 0.99, 0.72, 0.57, 0.30, 0.69, 0.78 และ 0.92 ตามลำดับ แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีต่ำกว่าปกติ ซึ่งปีที่มีการจัดเก็บภาษีน้อยกว่าประมาณการมากที่สุดคือปีงบประมาณ 2543 ที่มีค่าดัชนีความพยายามอยู่เพียงร้อยละ 0.30 เท่านั้น สำหรับปีที่มีการจัดเก็บภาษีสูงกว่าประมาณการมากที่สุดคือ ปีงบประมาณ 2547 มีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บอยู่ที่ 1.93 อันเป็นผลมาจากการปรับลดอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะที่มีผลบังคับใช้เพียง 31 ธันวาคม 2546

ดังนั้น จะเห็นว่าประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเปรียบเทียบกับประมาณการ พบว่ามีประสิทธิภาพต่ำกว่าปกติในปีงบประมาณ 2540-2546 แต่มีเพียงปีงบประมาณ 2538, 2539 และ 2547 เท่านั้นที่มีประสิทธิภาพการจัดเก็บในระดับสูงกว่าปกติ ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่ทำการศึกษายู่ในระดับต่ำกว่าปกติ โดยมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.96

ตารางที่ 4.5 ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเปรียบเทียบกับประมาณการ

ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

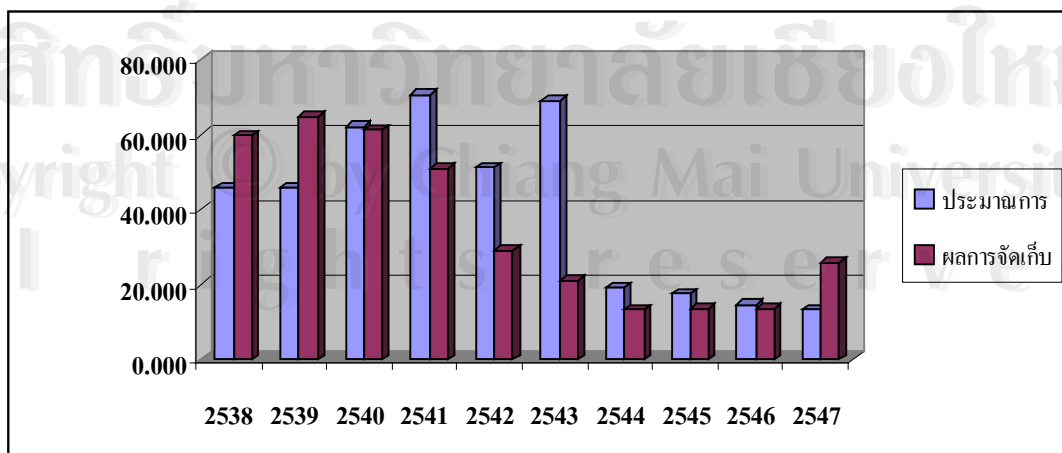
หน่วย:ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ประมาณการ (T)	ผลจัดเก็บ (T)	ค่าดัชนีความพยายาม (E) = (T)/(T)
2538	45.880	59.759	1.30
2539	45.816	64.906	1.42
2540	62.095	61.388	0.99
2541	70.652	50.914	0.72
2542	51.263	29.054	0.57
2543	69.102	21.028	0.30
2544	19.296	13.263	0.69
2545	17.498	13.572	0.78
2546	14.728	13.553	0.92
2547	13.418	25.854	1.93
Mean =			0.96

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.5 แสดงผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะ เปรียบเทียบกับประมาณการ

ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.5

4.1.5 ภาษีจากอาคารแสดมปี

เมื่อพิจารณาจากผลการจัดเก็บภาษีจากอาคารแสดมปีเปรียบเทียบกับประมาณการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547 ตามตารางที่ 4.6 และแผนภูมิที่ 4.6 พบว่าสามารถจัดเก็บสูงกว่าประมาณการเกือบทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2541, 2542 และ 2544 เท่านั้น ที่มีผลการจัดเก็บต่ำกว่าประมาณการ มีค่าดัชนีความพยายามอยู่ที่ 0.49 , 1.00 และ 0.97 แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บที่ต่ำกว่าปกติ แต่ในปีงบประมาณ 2542 นั้นมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บอยู่ในระดับปกติ เนื่องจากเป็นช่วงที่การทำสัญญาเกี่ยวกับการก่อสร้างเริ่มลดลง แต่ในช่วงปีงบประมาณ 2538-2540, 2543 และ 2545-2547 สามารถจัดเก็บภาษีได้สูงกว่าประมาณการ โดยมีค่าดัชนีความพยายามอยู่ที่ 1.04, 1.16, 1.20, 1.27, 1.16, 1.11 และ 1.19 ตามลำดับ แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บที่สูงกว่าปกติ จึงทำให้ช่วงเวลาทำการศึกษามีค่าดัชนีความพยายามอยู่ที่ร้อยละ 1.06

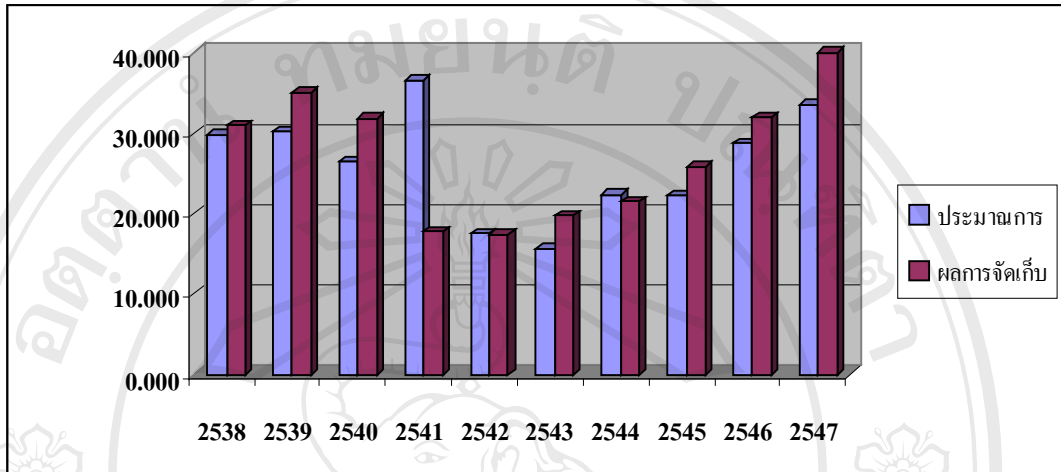
ตารางที่ 4.6 ผลการจัดเก็บภาษีจากอาคารแสดมปี เปรียบเทียบกับประมาณการ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ประมาณการ (T)	ผลจัดเก็บ (T)	ค่าดัชนีความพยายาม (E) = (T)/(T)
2538	29.790	30.942	1.04
2539	30.190	35.023	1.16
2540	26.450	31.804	1.20
2541	36.547	17.730	0.49
2542	17.467	17.443	1.00
2543	15.602	19.740	1.27
2544	22.316	21.546	0.97
2545	22.238	25.841	1.16
2546	28.677	31.868	1.11
2547	33.515	39.976	1.19
		Mean =	1.06

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.6 แสดงผลการจัดเก็บภาษีจากอากรแสตมป์ เปรียบเทียบกับประมาณการ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.6

4.1.6 การจัดเก็บภาษีจากรายได้อื่น ๆ

เมื่อพิจารณาการจัดเก็บภาษีจากรายได้อื่น ๆ เปรียบเทียบกับประมาณการ จากตารางที่ 4.7 และแผนภูมิที่ 4.7 พบว่าสามารถจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการเกือบทุกปีงบประมาณ ยกเว้นปีงบประมาณ 2543 และ 2545 เท่านั้นที่จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณ โดยมีค่าดัชนีความพยายามร้อยละ 0.97 และ 0.93 แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการจัดเก็บอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ

ในส่วนปีงบประมาณ 2538-2542, 2544, 2546 และ 2547 สามารถจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ 1.29, 1.98, 1.44, 1.01, 1.77, 1.08, 1.31 และ 1.20 ตามลำดับ แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บอยู่ในระดับสูงกว่าปกติ จึงส่งผลให้ช่วงเวลาที่ทำการศึกษามีประสิทธิภาพสูงกว่าปกติ โดยมีค่าดัชนีความพยายามอยู่ที่ร้อยละ 1.30

ตารางที่ 4.7 ผลการจัดเก็บภาษีจากรายได้อื่น ๆ เปรียบเทียบกับประมาณการ

ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

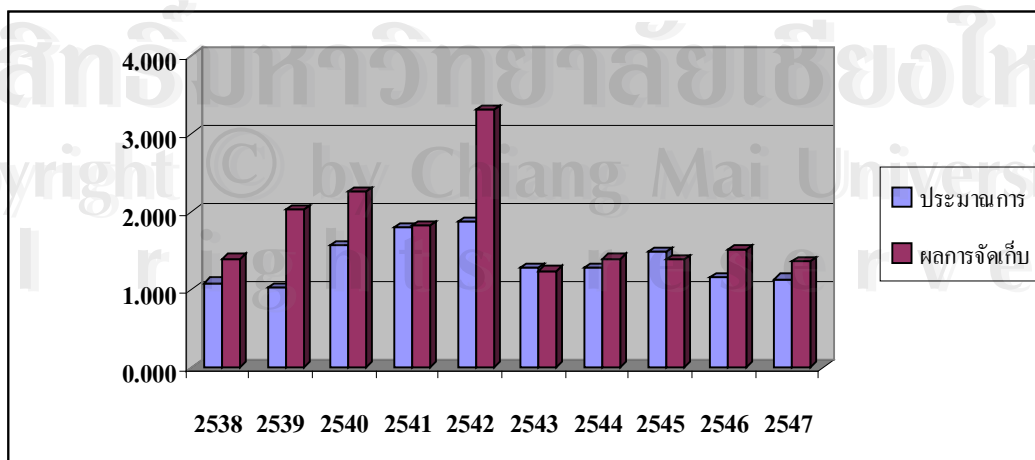
หน่วย:ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ประมาณการ (T)	ผลจัดเก็บ (T)	ค่าดัชนีความพยายาม (E) = (T)/(T)
2538	1.081	1.392	1.29
2539	1.021	2.019	1.98
2540	1.57	2.263	1.44
2541	1.800	1.821	1.01
2542	1.866	3.31	1.77
2543	1.27	1.237	0.97
2544	1.284	1.39	1.08
2545	1.477	1.377	0.93
2546	1.151	1.509	1.31
2547	1.138	1.361	1.20
Mean =			1.30

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.7 แสดงผลการจัดเก็บภาษีจากรายได้อื่น ๆ เปรียบเทียบกับประมาณการ

ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.7

4.2 ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง เมื่อเปรียบเทียบกับผลการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร

เมื่อเปรียบเทียบผลการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางกับผลการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547 ตามตารางที่ 4.8 และแผนภูมิที่ 4.8 พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นรายปีงบประมาณของกรมสรรพากรมีค่ามัธยฐาน(Median) อยู่ที่ 5.20 ขณะที่อัตราการเปลี่ยนแปลงของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง มีค่ามัธยฐาน(Median) อยู่ที่ 5.69 แสดงให้เห็นว่าอัตราการเพิ่มในผลการจัดเก็บของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สูงกว่าอัตราการเพิ่มในผลการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร

เมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มในผลการจัดเก็บของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง พบว่า มีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2542 และ 2543 ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.38 และ 21.61 ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราการเพิ่มในผลการจัดเก็บของกรมสรรพากรพบว่า มีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2541 และ 2542 ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 3.75 และ 9.35 จะเห็นว่าในปีงบประมาณ 2542 อัตราการเปลี่ยนแปลงในผลการจัดเก็บของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางมีอัตราที่ลดลงในอัตราใกล้เคียงสอดคล้องกับอัตราการเปลี่ยนแปลงในผลการจัดเก็บของกรมสรรพากรที่มีอัตราที่ลดลงเช่นกัน เพราะช่วงดังกล่าวภาวะเศรษฐกิจที่ยังตกต่ำ จึงมีการปรับลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อกระตุ้นการบริโภคของประชาชน สำหรับในช่วงปีงบประมาณ 2538-2541 พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลการจัดเก็บที่เพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 33.50, 13.46, 4.50 และในช่วงปีงบประมาณ 2544-2546 จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลการจัดเก็บที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.60, 14.83, 15.70 ในส่วนของปีงบประมาณ 2547 นั้นสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางมีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลการจัดเก็บที่เพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ในขณะที่สำนักงานสรรพากรกลับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลการจัดเก็บที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ผลิตปูนซิเมนต์รายใหญ่ในท้องที่ลำปางมีการเครดิตภาษีซื้อจากการเข้าทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น ในการวัดประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง โดยการเปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงในผลการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรนั้น พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงในผลการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สูงกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงในผลการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องจากฐานการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผู้ประกอบการรายใหญ่ไม่กี่รายเท่านั้น

เมื่อมีผู้ประกอบการรายใหญ่มีผลการชำระภาษีที่ผิดปกติ ก็จะส่งผลถึงผลการจัดเก็บในภาพรวมของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางด้วยเช่นกัน แต่จากการที่ได้มีการวางแผนและพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีโดยการนำระบบกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและเป็นปัจจุบัน การจัดตั้งทีมบริหารการสำรวจ รวมทั้งการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงานและเอื้อประโยชน์ต่อผู้เสียภาษีเพื่อก่อให้เกิดความสนใจในการเสียภาษีมากขึ้น จึงส่งผลทำให้มีผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าปีก่อน

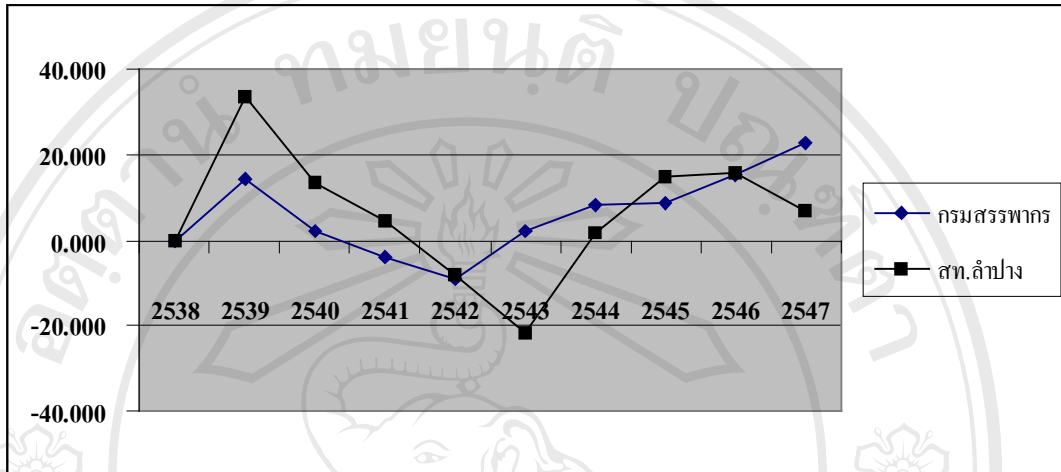
ตารางที่ 4.8 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงผลการจัดเก็บภาษี ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง เทียบกับผลการจัดเก็บของกรมสรรพากร ตั้งแต่ปีประมาณ 2538-2547

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	กรมสรรพากร		สท.ลำปาง	
	ผลการจัดเก็บ	อัตราการเปลี่ยนแปลง	ผลการจัดเก็บ	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2538	444,145.700	-	722.340	-
2539	507,991.930	14.38	964.313	33.50
2540	518,409.430	2.05	1,094.129	13.46
2541	498,966.200	-3.75	1,143.328	4.50
2542	452,317.290	-9.35	1,047.564	-8.38
2543	461,321.750	1.99	821.190	-21.61
2544	499,881.830	8.36	834.310	1.60
2545	544,280.830	8.88	958.073	14.83
2546	627,682.480	15.32	1,108.508	15.70
2547	771,496.890	22.91	1,184.855	6.89
	Median	5.20	Median	5.69

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.8 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร ของสำนักงานสรรพากร
พื้นที่ลำปาง เทียบกับผลการจัดเก็บของกรมสรรพากร ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.8

4.3 ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ตามตารางที่ 4.9 และแผนภูมิที่ 4.9 พบว่าตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางมีส่วนผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 2.71 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) แสดงว่าสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางสามารถจัดเก็บภาษีสรรพากรได้คิดเป็นร้อยละ 2.71 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นรายปีงบประมาณพบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลการจัดเก็บภาษีไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) เพราะอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีค่ามัธยฐาน(Media) เพียง2.55 ขณะที่อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรมีค่ามัธยฐาน(Median) อยู่ที่ 5.69 แสดงให้เห็นว่าอัตราการเพิ่มของการจัดเก็บภาษีสรรพากรสูงกว่าอัตราการเพิ่มของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ในระดับสูง ในส่วนของอัตราการเพิ่มของผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร พบว่ามีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2542 และ 2543 ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.38 และ 21.61 ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราการเพิ่มของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) พบว่า มีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2541-

2543 เท่านั้น ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 4.13 , 4.79 และ 1.06 จะเห็นว่าในปีงบประมาณ 2542 และ 2543 อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรมีอัตราที่ลดลงสอดคล้องกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ที่มีอัตราที่ลดลงเช่นกัน ซึ่งช่วงดังกล่าวภาวะเศรษฐกิจที่ยังคงตกต่ำ จึงมีการปรับลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มรวมไปถึงการยกเว้นเงินได้สุทธิ การเพิ่มค่าลดหย่อน เพื่อเอื้อต่อผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง เพื่อกระตุ้นการบริโภคของประชาชน และก่อให้เกิดกิจกรรมในระบบเศรษฐกิจ สำหรับในช่วงปีงบประมาณ 2538-2541 พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรที่เพิ่มขึ้น แต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 33.50, 13.46 และ 4.50 และในช่วงปีงบประมาณ 2544-2546 จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.60, 14.83 และ 15.70 แต่ในปีงบประมาณ 2547 นั้น อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรมีอัตราที่เพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ 6.89 ในขณะเดียวกัน อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) กลับมีอัตราการที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 11.89

อย่างไรก็ตาม ในการวัดประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง โดยการเปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) นั้น พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร สูงกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากร พื้นที่ลำปางอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ จากการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ทั้งของกรมสรรพากรและของจังหวัดลำปาง จึงทำให้ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรสูงกว่าปีก่อน

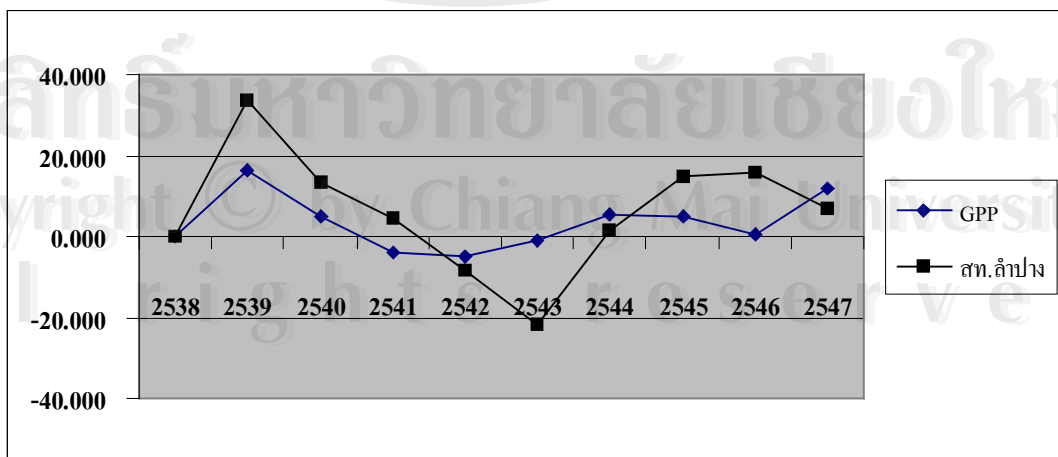

ตารางที่ 4.9 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร ของสำนักงานสรรพากร
พื้นที่ลำปาง เทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ตั้งแต่ปีประมาณ 2538-2547

ปีงบประมาณ	มูลค่าผลิตภัณฑ์ จังหวัด(GPP) (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	ผลการจัดเก็บ สท.ลำปาง (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	สัดส่วน ผลจัดเก็บ/GPP (ร้อยละ)
2538	30,983.000	-	722.340	-	2.33
2539	36,035.000	16.31	964.313	33.50	2.68
2540	37,764.000	4.80	1,094.129	13.46	2.90
2541	36,203.000	- 4.13	1,143.328	4.50	3.16
2542	34,468.000	- 4.79	1,047.564	- 8.38	3.04
2543	34,101.000	- 1.06	821.190	- 21.61	2.41
2544	35,875.000	5.20	834.310	1.60	2.33
2545	37,581.000	4.76	958.073	14.83	2.55
2546	37,708.000	0.34	1,108.508	15.70	2.94
2547	42,191.000	11.89	1,184.855	6.89	2.81
	Median	2.55	Median	5.69	Mean = 2.71

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.9 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากร
พื้นที่ลำปาง เทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ตั้งแต่ปีประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.9

4.4 ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับอัตรากำลังเจ้าหน้าที่

เมื่อพิจารณาการจัดเก็บภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ในปีงบประมาณ 2538-2547 ตามตารางที่ 4.10 และแผนภูมิที่ 4.10 พบว่าสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่เป็นข้าราชการและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานทั้งในสำนักงานสรรพากรพื้นที่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา 11 พื้นที่สาขา จำนวน 153 ในปีงบประมาณ 2538 และเพิ่มขึ้นเป็น 187 คนในปีงบประมาณ 2545 เนื่องจากในช่วงดังกล่าวมีการปรับโครงสร้างขององค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดเก็บภาษี

เมื่อเปรียบเทียบผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน พบว่ามีผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรโดยเฉลี่ยเท่ากับ 5.910 ล้านบาท ต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน โดยในปีงบประมาณ 2538-2547 มีผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน เท่ากับ 4.721, 6.262, 7.105, 7.156, 6.090, 4.774, 4.851, 5.120, 6.128 และ 6.719 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งในปีงบประมาณ 2541 เป็นปีที่สามารถจัดเก็บภาษีต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน ได้มากที่สุด คือเท่ากับ 7.156 และเมื่อเปรียบเทียบกับผลการจัดเก็บของกรมสรรพากรต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน ในช่วงเวลาเดียวกันแล้ว พบว่ากรมสรรพากรมีผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรโดยเฉลี่ยเท่ากับ 35.469 ล้านบาท ต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน

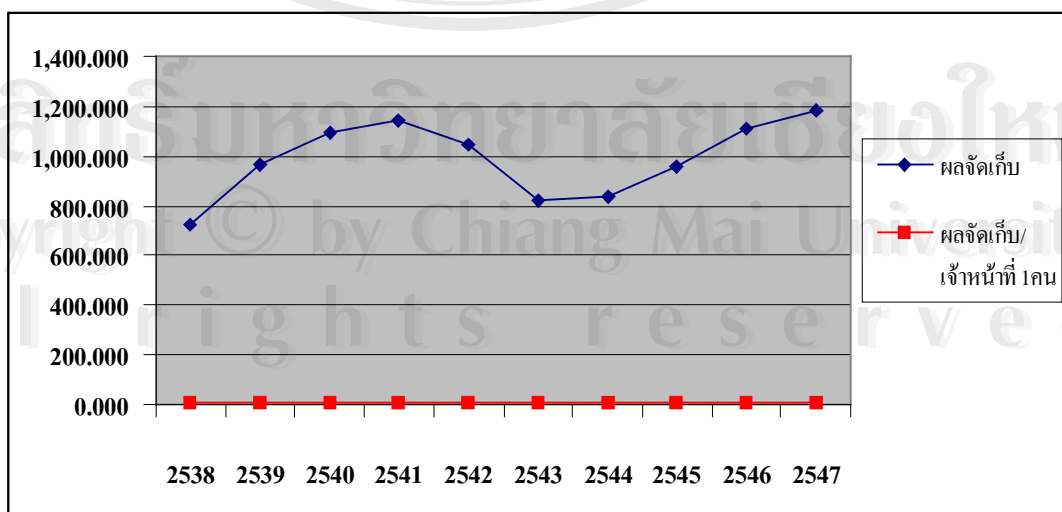
ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรของ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน ต่ำกว่าผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรของกรมสรรพากร แสดงว่าผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรของกรมสรรพากรจะอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับต้นทุนในการจัดเก็บ
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ปีงบประมาณ	ผลจัดเก็บ (ล้านบาท)	งบประมาณ รายจ่าย (ล้านบาท)	อัตรากำลัง เจ้าหน้าที่ (คน)	รายจ่ายต่อ ภาษี 100 บาท(บาท)	รายจ่ายต่อ เจ้าหน้าที่ 1 คน (ล้านบาท)	ผลจัดเก็บต่อ เจ้าหน้าที่ 1 คน (ล้านบาท)
2538	722.340	4.012	153	0.555	0.026	4.721
2539	964.313	4.595	154	0.477	0.030	6.262
2540	1,094.129	3.005	154	0.275	0.020	7.105
2541	1,143.328	3.479	160	0.304	0.022	7.156
2542	1,047.564	2.736	172	0.261	0.016	6.090
2543	821.190	3.258	172	0.397	0.019	4.774
2544	834.310	3.565	172	0.427	0.021	4.851
2545	958.073	3.883	187	0.405	0.023	5.120
2546	1,108.508	3.707	179	0.334	0.020	6.128
2547	1,184.855	3.374	176	0.285	0.019	6.719
			Mean	0.370	0.020	5.910

ที่มา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง (2547)

แผนภูมิที่ 4.10 แสดงผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับอัตรากำลังเจ้าหน้าที่
ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

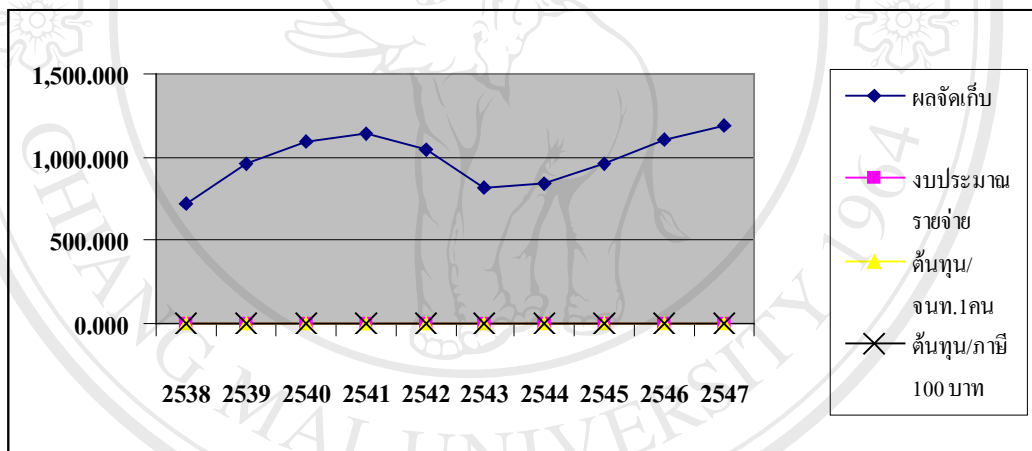

ที่มา: จากตารางที่ 4.10

4.5 ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับต้นทุนในการจัดเก็บ

จากการพิจารณาผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรโดยเปรียบเทียบกับต้นทุนในการจัดเก็บ โดยใช้งบประมาณรายจ่ายมาเปรียบเทียบกับผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร ในระหว่างปีงบประมาณ 2538-2547 ตามตารางที่ 4.10 และแผนภูมิที่ 4.11 พบว่า ในการจัดเก็บภาษีสรรพากร 100 บาท มีต้นทุนในการจัดเก็บภาษีเฉลี่ยเพียง 0.370 บาท หรือมีต้นทุนในการจัดเก็บภาษีย้อยละ 0.40 เท่านั้น และเจ้าหน้าที่ 1 คน ก็มีต้นทุนในการจัดเก็บภาษีโดยเฉลี่ยเพียง 0.020 ล้านบาท ซึ่งอาจเป็นเพราะ งบประมาณรายจ่ายของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางส่วนใหญ่จะมีเพียงเงินเดือน ค่าตอบแทน และค่าจ้าง เท่านั้น งบประมาณรายจ่ายส่วนมากจึงไปกระจุกตัวอยู่ที่กรมสรรพากร

แผนภูมิที่ 4.11 แสดงประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับต้นทุนในการจัดเก็บของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538-2547

ที่มา: จากตารางที่ 4.10

4.6 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐ

ผลของการประมาณค่าความไหวตัวของภาษีสรรพากร จากการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย(Simple Regression Analysis) โดยวิธี Ordinary Least Squares ในรูป Double Logarithmic Function ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีสรรพากรแต่ละประเภทต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) กำหนดเป็นรูปสมการได้ดังนี้

4.6.1 ภาษีสรรพากรรวม สมการความไหวตัวของภาษีสรรพากรรวมต่อ GPP

$$\ln T = -9.623 + 1.561 \ln GPP \dots\dots\dots(1)$$

$$(-1.877) \quad (3.196)$$

$$R^2 = 0.561 \quad F\text{-Stat} = 10.215$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (1) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่ารายได้ภาษีสรรพากรรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีสรรพากรรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีค่าเท่ากับ 1.561 หมายความว่า เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายได้ภาษีสรรพากรรวมเปลี่ยนแปลงไปถึงร้อยละ 1.561 ค่า R Square คือ 0.561 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีอิทธิพลต่อรายได้ภาษีสรรพากรรวมถึงร้อยละ 56.10 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ด้วยค่าสถิติ t ที่ได้ พบว่ารายได้ภาษีสรรพากรรวมมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ในระดับค่อนข้างสูง

จากค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีสรรพากรรวมที่ประมาณได้มีค่า 1.561 ซึ่งเป็นไปได้ในช่วงเวลาศึกษาครั้งนี้ คือ ตั้งแต่ปี 2538-2547 ภาษีสรรพากรรวมมีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐค่อนข้างมาก โดยที่รายได้จากภาษีสรรพากรรวมขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) การที่ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีสรรพากรรวมมีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าภาษีสรรพากรรวมมีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐอยู่ในเกณฑ์สูง

4.6.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สมการความไหวตัวของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อ GPP

$$\text{Ln PIT} = -5.111 + 1.052 \text{ Ln GPP} \dots\dots\dots(2)$$

$$(-0.761) \quad (1.643)$$

$$R^2 = 0.252 \quad \text{F-Stat} = 2.700$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (2) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีค่าเท่ากับ 1.052 หมายความว่า เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเปลี่ยนแปลงไปถึงร้อยละ 1.052 ค่า R Square คือ 0.252 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีอิทธิพลต่อภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพียงร้อยละ 25.20 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ด้วยค่าสถิติ t ที่ได้ พบว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ในระดับค่อนข้างต่ำ

จากค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาที่ประมาณได้มีค่า 1.052 ซึ่งเป็นไปได้ในช่วงเวลาศึกษาครั้งนี้ คือ ตั้งแต่ปี 2538-2547 ภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดามีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐค่อนข้างมาก โดยที่ภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) การที่ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดามีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดามีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐอยู่ในเกณฑ์สูง

4.6.3 ภาษีเงินได้นิติบุคคล สมการความไหวตัวของภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อ GPP

$$\text{Ln CIT} = -27.792 + 3.119 \text{ Ln GPP} \dots\dots\dots(3)$$

(-4.846) (5.707)

$$R^2 = 0.803 \quad \text{F-Stat} = 32.572$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (3) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่าภาษีเงินได้นิติบุคคล มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีเงินได้นิติบุคคล ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีค่าเท่ากับ 3.119 หมายความว่า เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีเงินได้นิติบุคคล เปลี่ยนแปลงไปถึงร้อยละ 3.119 ค่า R Square คือ 0.803 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีอิทธิพลต่อภาษีเงินได้นิติบุคคลถึงร้อยละ 80.30 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ด้วยค่าสถิติ t ที่ได้ พบว่าภาษีเงินได้นิติบุคคลมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ในระดับค่อนข้างสูง

จากค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่ประมาณได้มีค่า 3.119 ซึ่งเป็นไปได้ในช่วงเวลาศึกษาครั้งนี้ คือ ตั้งแต่ปี 2538-2547 ภาษีเงินได้นิติบุคคล มีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐค่อนข้างมาก โดยที่ภาษีเงินได้นิติบุคคล ขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) การที่ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีเงินได้นิติบุคคลมีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าภาษีเงินได้นิติบุคคล มีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐอยู่ในเกณฑ์สูง

4.6.4 ภาษีมูลค่าเพิ่ม สมการความไหวตัวของภาษีมูลค่าเพิ่ม ต่อ GPP

$$\text{Ln VAT} = -17.017 + 2.162 \text{ Ln GPP} \dots\dots\dots(4)$$

(-1.767) (2.357)

$$R^2 = 0.410 \quad \text{F-Stat} = 5.556$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (4) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่าภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีค่าเท่ากับ 2.162 หมายความว่า เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีมูลค่าเพิ่ม เปลี่ยนแปลงไปถึงร้อยละ 2.162 ค่า R Square คือ 0.410 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีอิทธิพลต่อภาษีมูลค่าเพิ่มเพียงร้อยละ 41.00 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ด้วยค่าสถิติ t ที่ได้ พบว่าภาษีมูลค่าเพิ่มมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในระดับค่อนข้างสูง

จากค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่ประมาณได้มีค่า 2.162 ซึ่งเป็นไปได้ในช่วงเวลาศึกษาครั้งนี้ คือ ตั้งแต่ปี 2538-2547 ภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐค่อนข้างมาก โดยที่ภาษีมูลค่าเพิ่มขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) การที่ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีมูลค่าเพิ่มมีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐอยู่ในเกณฑ์สูง

4.6.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะ สมการความไหวตัวของภาษีธุรกิจเฉพาะต่อ GPP

$$\text{Ln SBT} = 44.902 - 3.966 \text{ Ln GPP} \dots\dots\dots(5)$$

(1.463) (-1.356)

$$R^2 = 0.187 \quad \text{F-Stat} = 1.839$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (5) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่าภาษีธุรกิจเฉพาะ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีธุรกิจเฉพาะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีค่าเท่ากับ -3.966 หมายความว่า เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีธุรกิจเฉพาะเปลี่ยนแปลงไปเพียงร้อยละ -3.966 ค่า R Square คือ 0.187 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีอิทธิพลต่อภาษีธุรกิจเฉพาะ เพียงร้อยละ 18.70 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ด้วยค่าสถิติ t ที่ได้ พบว่าภาษีธุรกิจเฉพาะ มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในระดับค่อนข้างต่ำ

จากค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีธุรกิจเฉพาะ ที่ประมาณได้มีค่า -3.966 ซึ่งเป็นไปได้ในช่วงเวลาศึกษาครั้งนี้ คือ ตั้งแต่ปี 2538-2547 ภาษีธุรกิจเฉพาะมีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐค่อนข้างน้อย โดยที่ภาษีธุรกิจเฉพาะขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) การที่ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของภาษีธุรกิจเฉพาะ

มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าระบบภาษีธุรกิจเฉพาะ มีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ

4.6.6 อากรแสดมปี สมการความไหวตัวของอากรแสดมปีต่อ GPP

$$\text{Ln ST} = -2.737 + 0.796 \text{ Ln GPP} \dots\dots\dots(6)$$

(-1.767) (2.357)

$$R^2 = 0.029 \quad \text{F-Stat} = 0.240$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (6) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่าอากรแสดมปี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของอากรแสดมปีต่อผลิตภัณฑ์จังหวัด(GPP) มีค่าเท่ากับ 0.796 หมายความว่า เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้อากรแสดมปีเปลี่ยนแปลงไปเพียงร้อยละ 0.796 ค่า R Square คือ 0.029 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีอิทธิพลต่ออากรแสดมปีเพียงร้อยละ 2.90 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ด้วยค่าสถิติ t ที่ได้ พบว่าอากรแสดมปีมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในระดับก่อนข้างต่ำ

จากค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของอากรแสดมปีที่ประมาณได้มีค่า 0.796 ซึ่งเป็นไปได้ในช่วงเวลาศึกษาครั้งนี้ คือ ตั้งแต่ปี 2538-2547 อากรแสดมปีมีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐค่อนข้างน้อย โดยที่อากรแสดมปีขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) การที่ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของอากรแสดมปีมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าอากรแสดมปีมีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

4.6.7 รายได้อื่น ๆ สมการความไหวตัวของรายได้อื่น ๆ ต่อ GPP

$$\text{Ln OT} = 3.379 - 0.272 \text{ Ln GPP} \dots\dots\dots(7)$$

(0.240) (-0.203)

$$R^2 = 0.005 \quad \text{F-Stat} = 0.041$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (7) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่ารายได้อื่น ๆ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของรายได้อื่น ๆ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีค่าเท่ากับ -0.272 หมายความว่า เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายได้อื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไปถึงร้อยละ -0.272 ค่า R Square คือ 0.005 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP) มีอิทธิพลต่อรายได้อื่น ๆ เพียงร้อยละ 0.50 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบ

นัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ด้วยค่าสถิติ t ที่ได้ พบว่า รายได้อื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในระดับค่อนข้างต่ำ

จากค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของรายได้อื่น ๆ ที่ประมาณได้มีค่า -0.272 ซึ่งเป็นไปได้ในช่วงเวลาศึกษาครั้งนี้ คือ ตั้งแต่ปี 2538-2547 รายได้อื่น ๆ มีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐค่อนข้างน้อย โดยที่รายได้อื่น ๆ ขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) การที่ค่าสัมประสิทธิ์ความไหวตัวของรายได้อื่น ๆ มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า รายได้อื่น ๆ มีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

4.7 การวิเคราะห์ความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ผลการประมาณค่าความยืดหยุ่นของภาษีสรรพากร จากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Ordinary Least Squares ในรูป Double Logarithmic Function ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีสรรพากรแต่ละประเภทต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) แล้วเพิ่มตัวแปรหุ่นเข้าไปในสมการ โดยถ้าปีใดมีการใช้มาตรการภาษีโดยจงใจสำหรับประเภทภาษีใด ก็ให้ตัวแปรหุ่นในสมการของภาษีชนิดนั้นมีค่าเท่ากับ 1 แต่ถ้าปีใดไม่มีการใช้มาตรการทางภาษีโดยจงใจ ก็ให้ตัวแปรหุ่นในสมการของภาษีชนิดนั้น สำหรับปีนั้น มีค่าเท่ากับ 0 กำหนดเป็นรูปสมการได้ดังนี้

4.7.1 ภาษีสรรพากรรวม สมการความยืดหยุ่นของภาษีสรรพากรรวมต่อ GPP

$$\ln T = -6.799 + 1.284 \ln GPP + 0.102 D_i \dots\dots\dots(8)$$

(-1.130) (2.224) (0.921)

$$R^2 = 0.608 \quad F\text{-Stat} = 5.435$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (8) สามารถตีความได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีสรรพากรรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีค่าเท่ากับ 1.284 หมายความว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายได้ภาษีสรรพากรรวมที่เกิดขึ้น โดยอัตโนมัติเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1.284 ค่า R Square คือ 0.608 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีอิทธิพลต่อรายได้ภาษีสรรพากรรวมถึงร้อยละ 60.80 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นภาษีสรรพากรรวมด้วยค่า t ที่ได้พบว่ารายได้ภาษีสรรพากรรวมมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดัมมี่ (Di) มีค่าเท่ากับ 0.102 จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า t ที่ได้พบว่า ตัวแปรดัมมี่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การใช้มาตรการภาษีในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีสรรพากรรวม

จากค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของรายได้ภาษีสรรพากรรวมที่ประมาณค่าได้มีค่า 1.284 แสดงว่า เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ขยายตัวไปร้อยละ 1 รายได้ภาษีสรรพากรรวมซึ่งได้ขจัดผลของการใช้มาตรการภาษีออกแล้ว จะขยายตัวได้มากกว่าร้อยละ 1 จึงกล่าวได้โดยสรุปว่าในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาครั้งนี้ คือระหว่างปี 2538-2547 ระบบรายได้ภาษีสรรพากรรวมมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ค่อนข้างดี

4.7.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สมการความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อ GPP

$$\text{Ln PIT} = -8.565 + 1.390 \text{ Ln GPP} + 0.170 \text{ Di} \quad \dots\dots\dots(9)$$

(-1.389) (2.361) (-1.858)

$$R^2 = 0.499 \quad \text{F-Stat} = 3.490$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (9) สามารถตีความได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีค่าเท่ากับ 1.390 หมายความว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1.390 ค่า R Square คือ 0.499 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีอิทธิพลต่อภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพียงร้อยละ 49.90 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วยค่า t ที่ได้พบว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดัมมี่ (Di) มีค่าเท่ากับ 0.170 จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า t ที่ได้พบว่า ตัวแปรดัมมี่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การใช้มาตรการภาษีในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จากค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ประมาณค่าได้มีค่า 1.390 แสดงว่า เมื่อผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) ขยายตัวไปร้อยละ 1 รายได้ภาษีสรรพากรรวมซึ่งได้ขจัดผลของการใช้มาตรการภาษีออกแล้ว จะขยายตัวได้มากกว่าร้อยละ 1 จึงกล่าวได้โดยสรุปว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาครั้งนี้ คือระหว่างปี 2538-2547 ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ค่อนข้างดี

4.7.3 ภาษีเงินได้นิติบุคคล สมการความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อ GPP

$$\text{Ln CIT} = -18.699 + 2.246 \text{ Ln GPP} + 0.220 \text{ Di} \dots\dots\dots(10)$$

$$(-2.971) \quad (3.733) \quad (2.187)$$

$$R^2 = 0.883 \quad \text{F-Stat} = 26.377$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (10) สามารถตีความได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีค่าเท่ากับ 2.246 หมายความว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เกิดขึ้น โดยอัตโนมัติเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 2.246 ค่า R Square คือ 0.883 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีอิทธิพลต่อภาษีเงินได้นิติบุคคลถึงร้อยละ 88.30 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วยค่า t ที่ได้พบว่าภาษีเงินได้นิติบุคคลมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ก่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดัมมี่ (Di) มีค่าเท่ากับ 0.220 จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า t ที่ได้พบว่า ตัวแปรดัมมี่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การใช้มาตรการภาษีในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษีเงินได้นิติบุคคล

จากค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ประมาณค่าได้มีค่า 2.246 แสดงว่า เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ขยายตัวไปร้อยละ 1 ภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งได้จัดผลของการใช้มาตรการภาษีออกแล้ว จะขยายตัวได้มากกว่าร้อยละ 1 จึงกล่าวได้โดยสรุปว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาครั้งนี้ คือระหว่างปี 2538-2547 ระบบภาษีเงินได้นิติบุคคลมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ค่อนข้างดี

4.7.4 ภาษีมูลค่าเพิ่ม สมการความยืดหยุ่นของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อ GPP

$$\text{Ln VAT} = -19.147 + 2.358 \text{ Ln GPP} + 0.156 \text{ Di} \dots\dots\dots(11)$$

$$(-1.976) \quad (2.558) \quad (1.107)$$

$$R^2 = 0.498 \quad \text{F-Stat} = 3.470$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (11) สามารถตีความได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีค่าเท่ากับ 2.358 หมายความว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 2.358 ค่า R Square คือ 0.498 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีอิทธิพลต่อภาษีมูลค่าเพิ่มเพียงร้อยละ 49.80 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบ

นัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยค่า t ที่ได้พบว่าภาษีมูลค่าเพิ่มมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) ก่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดัมมี่ (Di) มีค่าเท่ากับ 0.220 จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า t ที่ได้พบว่า ตัวแปรดัมมี่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การใช้มาตรการภาษีในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภาษีมูลค่าเพิ่ม

จากค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีมูลค่าเพิ่มที่ประมาณค่าได้มีค่า 2.358 แสดงว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ขยายตัวไปร้อยละ 1 ภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งได้จัดผลของการใช้มาตรการภาษีออกแล้ว จะขยายตัวได้มากกว่าร้อยละ 1 จึงกล่าวได้โดยสรุปว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาครั้งนี้ คือระหว่างปี 2538-2547 ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ค่อนข้างดี

4.7.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะ สมการความยืดหยุ่นของภาษีธุรกิจเฉพาะต่อ GPP

$$\text{Ln SBT} = 43.180 - 3.761 \text{ Ln GPP} + 1.075 \text{ Di} \dots\dots\dots(12)$$

$$(2.368) \quad (-2.165) \quad (-3.961)$$

$$R^2 = 0.749 \quad \text{F-Stat} = 10.453$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (12) สามารถตีความได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นภาษีธุรกิจเฉพาะ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีค่าเท่ากับ -3.761 หมายความว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีธุรกิจเฉพาะ ที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ -3.761 ค่า R Square คือ 0.749 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีอิทธิพลภาษีธุรกิจเฉพาะถึงร้อยละ 74.90 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยค่า t ที่ได้พบว่าภาษีธุรกิจเฉพาะ มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ก่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดัมมี่ (Di) มีค่าเท่ากับ 1.075 จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า t ที่ได้พบว่า ตัวแปรดัมมี่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การใช้มาตรการภาษีในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภาษีธุรกิจเฉพาะ

จากค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของภาษีธุรกิจเฉพาะ ที่ประมาณค่าได้มีค่า -3.761 แสดงว่า เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ขยายตัวไปร้อยละ 1 ภาษีธุรกิจเฉพาะ ซึ่งได้จัดผลของการใช้มาตรการภาษีออกแล้ว จะขยายตัวได้น้อยกว่าร้อยละ 1 จึงกล่าวได้โดยสรุปว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาครั้งนี้ คือระหว่างปี 2538-2547 ระบบภาษีธุรกิจเฉพาะ มีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ค่อนข้างน้อย

4.7.6 อากรแสดมปี สมการความยืดหยุ่นของอากรแสดมปีต่อ GPP

$$\text{Ln ST} = -2.737 + 0.796 \text{ Ln GPP} \quad \dots\dots\dots(13)$$

$$(-1.767) \quad (2.357)$$

$$R^2 = 0.029 \quad \text{F-Stat} = 0.240$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (13) สามารถตีความได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของอากรแสดมปีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีค่าเท่ากับ 0.796 หมายความว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ภาษีจากอากรแสดมปีที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.796 ค่า R Square คือ 0.029 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีอิทธิพลต่ออากรแสดมปีเพียงร้อยละ 2.90 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นอากรแสดมปีด้วยค่า t ที่ได้พบว่าอากรแสดมปีมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดัมมี่ (Di) ไม่มี เนื่องจากในช่วงเวลาการศึกษาครั้งนี้ไม่มีการใช้มาตรการภาษีเกี่ยวกับอากรแสดมปี

จากค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของอากรแสดมปีที่ประมาณค่าได้มีค่า 0.796 แสดงว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ขยายตัวไปร้อยละ 1 อากรแสดมปีซึ่งไม่มีผลของการใช้มาตรการภาษีจะขยายตัวได้น้อยกว่าร้อยละ 1 จึงกล่าวได้โดยสรุปว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษานี้ คือระหว่าง 2538-2547ระบบอากรแสดมปีมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ค่อนข้างน้อย

4.7.7 รายได้อื่น ๆ สมการความยืดหยุ่นของรายได้อื่นต่อ GPP

$$\text{Ln OT} = 3.379 - 0.272 \text{ Ln GPP} \quad \dots\dots\dots(14)$$

$$(0.240) \quad (-0.203)$$

$$R^2 = 0.005 \quad \text{F-Stat} = 0.041$$

ผลการประมาณค่าจากสมการที่ (14) สามารถตีความได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นรายได้อื่น ๆ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีค่าเท่ากับ -0.272 หมายความว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้รายได้อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเปลี่ยนแปลงไปเพียงร้อยละ -0.272 ค่า R Square คือ 0.005 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) มีอิทธิพลรายได้อื่น ๆ เพียงร้อยละ 0.50 นอกนั้นเป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นรายได้อื่นด้วยค่า t ที่ได้พบว่ารายได้อื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรดัมมี่ (Di) ไม่มี เนื่องจากในช่วงเวลาการศึกษาครั้งนี้ไม่มี
การใช้มาตรการภาษีเกี่ยวกับรายได้อื่น ๆ

จากค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของรายได้อื่นที่ประมาณค่าได้มีค่า -0.272 แสดงว่า
เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ขยายตัวไปร้อยละ 1 รายได้อื่น ๆ ซึ่งไม่มีผลของการใช้
มาตรการภาษี จะขยายตัวได้น้อยกว่าร้อยละ 1 จึงกล่าวได้โดยสรุปว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา
ครั้งนี้ คือระหว่างปี 2538-2547 รายได้อื่น ๆ มีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
ได้ค่อนข้างต่ำ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved